

СТ А Н О В И Щ Е

От: Проф. д-р Стоян Петков Маринов
Катедра „Икономика и организация на туризма”, Икономически университет – Варна, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Деница Диянова Димова
Тема на дисертационния труд: „Ефектът от цифровизацията върху уелнес туризма”

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 23/12.01.2023 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Докторантката се е обучавала по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“. Зачислена е като редовен докторант със заповед № 929/27.04.2020 г. на Ректора на УНСС и е отчислена със заповед № 136/25.01.2023 г., считано от 31.03.2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Обемът на дисертационния труд е 240 страници. Отличава се с балансирана структура, която включва всички задължителни елементи на научно-изследователска разработка: увод от 7 стр., изложение в три глави с общо 208 стр., заключение от 3 стр., приложения (6 стр.) и списък на литературните източници (16 стр.).

Дисертационният труд има ясно дефинирани обект и предмет на изследването. *Обект* на разглеждане е цифровизацията в уелнес туризма. *Предмет* на изследване е влиянието на цифровизацията върху

туристическия уелнес сектор в България. Авторката си поставя за *цел* да установи ефекта от цифровизацията върху уелнес туризма и на тази основа да изведе препоръки за усъвършенстване на туристическия уелнес бизнес в дестинация България.

Изследването в разработката е подчинено на *тезата*, че навлизането на цифровизацията в уелнес туризма влияе положително върху сектора чрез обогатяване на предлагането в уелнес обектите и повишаване на удовлетвореността на потребителите, използващи уелнес продукти.

Авторката демонстрира задълбочени познания на наличната литература по темата и е използвала богат набор от информационни източници. В списъка на използваната литература са посочени общо 194 заглавия, от които 40 са на кирилица и 154 на латиница.

Интерпретациите и изводите в изложението са илюстрирани и аргументирани с 30 таблици и 36 фигури.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Авторката използва подходящи изследователски *методи и подходи* за постигане на поставената научна цел като: анализ и синтез, сравнителен анализ, статистически и дескриптивни методи, метод на дълбочинното интервю, експертен анализ, метод на наблюдението, анкетно проучване.

За целите на дисертационния труд е проведено емпирично изследване. Използван е методът на експертната оценка под формата на дълбочинно интервю на 20 експерти за определяне на степента на цифровизация в уелнес туризма на България. Проведено е анкетно проучване с участието на 272 респонденти за разкриване и систематизиране на изискванията на потребителите към цифровизацията в уелнес сектора.

Съдържанието на дисертационния труд доказва постигането на поставената научна цел. В глава първа чрез критичен анализ на литературата е изяснен понятийният апарат на цифровизацията в уелнес туризма. Разкриват се съвременното състояние и тенденциите в развитието на цифровизацията в уелнес туризма. Втора глава е посветена на методологическите аспекти на изследването на цифровизацията в уелнес туризма. Предложена е авторска методика за определяне на ефекта от цифровизацията в уелнес туризма. В трета глава ясно и конкретно са представени резултатите от анализа и оценката на цифровизацията в уелнес туризма в България. Изведени са възможностите и насоките за усъвършенстването на уелнес туризма в България както чрез използване на цифровите технологии, така и чрез разработването на туристически продукти, основаващи се на дигитален детокс.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

По наша преценка в дисертационния труд се съдържат пет значими научно-приложни *приноса*.

Първо, систематизирани са теоретичните основи на цифровизацията в уелнес туризма и е дадено авторово определение за уелнес туризъм.

Второ, на основата на анализ на потребителските предпочитания към цифровизацията в уелнес туризма е определен профилът на уелнес туриста.

Трето, представени са световните постижения в цифровизацията на уелнес туризма и е оценено равнището на цифровизация в уелнес обектите в България.

Четвърто, разработена е методика за определяне на ефекта от цифровизацията в уелнес туризма чрез комбинация на анкетни проучвания на експерти и потребители.

Пето, очертани са насоки и са направени препоръки за усъвършенстване на уелнес предлагането в България чрез използването на цифровизацията в уелнес обектите за разработване на иновативни туристически продукти.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Деница Диянова Димова прилага 8 публикации по темата на дисертацията – една студия, три статии на английски език, от които една в съавторство и четири научни доклада (един в съавторство). Представените публикации отразяват съществени резултати от дисертационния труд и му осигуряват достатъчна публичност.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат е изготвен на български и английски език и резюмира съдържанието на основните структурни части на дисертационния труд и отговаря на нормативните изисквания.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд би се подобрил, ако се изследва ефективността на уелнес обектите, предлагащи дигитални услуги. Съпоставянето на резултатите от анкетното проучване на българските с чуждестранни туристи би дало по-ясна представа за нагласите на потенциалните потребители към новите технологии в уелнес обектите в България.

Бих препоръчал, в бъдещата си научноизследователска работа, докторант Деница Димова да насочи вниманието си към анализиране на потенциалните ползи от цифровизацията за туристическия бизнес в България.

С цел достойна защита предлагам на вниманието на докторантката два въпроса:

Първо, как уелнес технологиите могат да помогнат за подобряване на потребителското изживяване в уелнес обектите?

Второ, кои са основните бариери пред дигитализацията в туристическите уелнес обекти в България?

8. Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за неговото прилагане.

Достойнствата на дисертационния труд ми дават основание да му поставя **положителна оценка** и да гласувам за присъждането на образователната и научна степен “доктор” по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” в професионално направление 3.8 “Икономика” на Деница Диянова Димова.

20.03.2023 г.

Изготвил становището:

Гр. Варна

(проф. д-р Стоян Маринов)

STATEMENT OF OPINION

By: Prof. Stoyan Petkov Marinov, PhD
Department „Economics and Organization of Tourism”, University of
Economics – Varna, scientific specialty „Economics and Management
(Tourism)”

Regarding: dissertation work for awarding the educational and scientific degree
“doctor” in the scientific specialty “Economics and Management
(Tourism)” at UNWE.

Author of dissertation: Denitsa Diyanova Dimova
Topic of the dissertation: „The effect of digitization on wellness tourism”

Reason for presenting the statement of opinion: participation in the
composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to
Order No. 23/12.01.2023 of the Rector of UNWE.

1. Information about the PhD candidate

The doctoral student was educated in a doctoral program at the Department
of “Economics of Tourism”, Faculty of “Economics of Infrastructure” of the
UNWE, with scientific specialty “Economics and Management (Tourism)”. She is
enrolled as a full-time doctoral student according to Order No. 929/27.04.2020 of
the Rector of the UNWE and is dismissed according to Order No. 136/25.01.2023,
effective from 31.03.2023.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The volume of the dissertation is 240 pages. It stands out with balanced
structure that includes all of the mandatory elements of a scientific work: an
introduction of 7 pages, a presentation in three chapters with a total of 208 pages,
a conclusion of 3 pages, appendices (6 pages) and a list of used literary sources
(16 pages).

The dissertation work has a clearly defined object and subject of the
research. The *object* of consideration is digitization in wellness tourism. The
subject of research is the impact of digitization on the tourism wellness sector in

Bulgaria. The author *aims to* establish the effect of digitization on wellness tourism and, on this basis, to make recommendations for improving the tourism wellness business in destination Bulgaria.

The research in the development is subordinated to the *thesis* that the entry of digitization in wellness tourism positively affects the sector by enriching the offering in wellness entities and increasing the satisfaction of consumers using wellness products.

The author demonstrates a profound knowledge of the available literature on the topic and has used a wide range of information sources. A total of 194 titles are indicated in the list of used literature sources, 40 of which are in Cyrillic and 154 in Latin.

The interpretations and conclusions in the presentation are illustrated and argued with 30 tables and 36 figures.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The author uses appropriate *research methods and approaches* to achieve the set scientific goal, such as: analysis and synthesis, comparative analysis, statistical and descriptive methods, in-depth interview method, expert analysis, observation method, survey.

For the purposes of the dissertation, an empirical study was conducted. The expert evaluation method was used in the form of an in-depth interview of 20 experts to determine the degree of digitization in the wellness tourism of Bulgaria. A survey was conducted with the participation of 272 respondents to reveal and systematize the demands of users towards digitization in the wellness sector.

The content of the dissertation proves the achievement of the set scientific goal. In the first chapter, through a critical analysis of the literature, the conceptual apparatus of digitization in wellness tourism is clarified. The current state and trends in the development of digitization in wellness tourism are revealed. The second chapter is devoted to the methodological aspects of the research of digitization in wellness tourism. An author's methodology for determining the effect of digitization in wellness tourism is proposed. In the third chapter, the results of the analysis and evaluation of digitization in wellness tourism in Bulgaria are clearly and concretely presented. The possibilities and guidelines for the improvement of wellness tourism in Bulgaria both through the use of digital technologies and through the development of tourist products based on digital detox are presented.

4. Evaluation of the scientific and scientific-applied contributions

In our opinion, the dissertation contains five significant scientific-applied *contributions*.

First, the theoretical foundations of digitization in wellness tourism are systematized and an author's definition of wellness tourism is given.

Secondly, based on an analysis of user's preferences towards digitization in wellness tourism, the profile of the wellness tourist was determined.

Third, the global achievements in the digitization of wellness tourism are presented and the level of digitization in the wellness facilities in Bulgaria is evaluated.

Fourth, a methodology was developed to determine the effect of digitization in wellness tourism through a combination of expert's and consumer's surveys.

Fifth, guidelines are outlined, and recommendations are made for improving the wellness offering in Bulgaria using digitization in wellness facilities for the development of innovative tourist products.

5. Evaluation of the dissertation's publications

Denitsa Diyanova Dimova applies 8 publications on the topic of the dissertation – one study, three articles in English, one of which is in co-authorship and four scientific reports (one of them is co-authored). The presented publications reflect essential results of the dissertation work and provide it with sufficient publicity.

6. Evaluation of the dissertation's abstract

The presented abstract is prepared in Bulgarian and English language and summarizes the content of the main structural parts of the dissertation and meets the regulatory requirements.

7. Notes, recommendations, and questions

The dissertation work would be improved if the effectiveness of wellness facilities offering digital services was investigated. Comparing the results of the survey of Bulgarian with foreign tourists would give a clearer idea of the preferences of potential users towards new technologies in wellness facilities in Bulgaria.

I would recommend to PhD student Denitsa Dimova, in her future research work, she should pay attention to analyzing the potential benefits of digitization for the tourism business in Bulgaria.

For a worthy defense, I propose two questions to the doctoral student's attention:

First, how wellness technology can improve the user's experience in the wellness facilities?

Second, what are the main barriers to digitalization in tourist wellness facilities in Bulgaria?

8. Conclusion

The presented dissertation complies with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the Regulations for its implementation. The value of the dissertation gives me the reason to **assess it positively** and to vote for the awarding of the educational and scientific degree “doctor” in the scientific specialty “Economics and Management (Tourism)” in professional direction 3.8 “Economics” to Denitsa Diyanova Dimova.

20.03.2023 г.

Prepared the statement of opinion:

City of Varna

(Prof. Stoyan Marinov, PhD)